

سراسری - ۱۳۹۱

پس از گذشت ۵ نیمه عمر، تقریباً چند درصد از هسته‌های یک ماده رادیواکتیو متلاشی شده است؟

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^5} = \frac{1}{32} \quad \text{بارن‌مانده}$$

$$\frac{1 \times 32}{1 \times 32} \times \frac{1}{32} = \frac{31 \times 6/10}{32 \times 6/10} = \frac{97}{100}$$

۳ (۱)

۲۰ (۲)

۸۰ (۳)

۹۷ (۴) ✓

از هسته‌های اولیه‌ی یک ماده‌ی رادیواکتیو پس از $\underline{9}$ سال، $\underline{12.5}$ درصد آن باقی مانده است. نیمه‌عمر این ماده چند سال است؟

سراسری - ۱۳۸۸

$$\frac{N}{N_0} = \frac{12.5}{100} = \frac{12.5}{1000} = \frac{1}{8}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{8} = \frac{1}{2^3} \Rightarrow n = 3$$

$$T = \frac{t}{n} = \frac{9}{3} = 3$$

۲ ۱

۳ ۲

۴ ۳

۶ ۴

کدام عبارت درست است؟

- ① با گذشت زمان، نیمه عمر یک عنصر پرتوزا کاهش می یابد.
- ② در اثر پرتوزایی ممکن است عدد اتمی هسته افزایش یابد.
- ③ هرچه انرژی بستگی هسته بیشتر باشد آن هسته ناپایدارتر است.
- ④ اگر از هسته‌ای فقط ذره‌ی آلفا گسیل شود عدد جرمی آن یک واحد کاهش می یابد.

سراسری - ۱۳۸۷

چند درصد از هسته‌های ماده‌ی رادیواکتیوی پس از واپاشی در مدت ۴ نیمه‌عمر به صورت فعال باقی می‌ماند؟

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^4} = \frac{1 \times 6.25}{16} = \frac{6.25}{100}$$

۲,۵ (۱)

۳ (۲)

۶,۲۵ (۳) ✓

۱۲,۵ (۴)

سراسری - ۱۳۸۳

چند درصد از هسته‌های یک عنصر رادیواکتیو بعد از مدتی معادل ۳ برابر نیمه عمر، تجزیه نشده باقی می ماند؟

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^3} = \frac{1 \times 12,5}{8 \times 12,5} = \frac{12,5}{100}$$

۱,۲۵ (۱)

۳ (۲)

۸ (۳)

۱۲,۵ (۴) ✓

از 12 گرم یک ماده رادیواکتیو پس از 18 روز، 1.5 گرم تجزیه نشده باقیمانده است. نیمه عمر این ماده چند روز است؟

سراسری - ۱۳۸۱

$$\frac{m}{m_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1.5}{12} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1.5}{12} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{8} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^3} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 3$$

$$T = \frac{t}{n} = \frac{18}{3} = 6$$

۹

۶

۴

۳

نیمه‌ی عمر یک ماده‌ی رادیواکتیو ۶۰۰۰ سال است. تقریباً چند درصد از یک نمونه‌ی این ماده پس از ۵ نیمه‌عمر ⁿ واپاشیده می‌شود؟

خارج از کشور - ۱۳۹۱

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^5} = \frac{1}{32} \quad \text{باقی‌مانده}$$

$$\frac{1 \times 22}{1 \times 2} \times \frac{1}{32} = \frac{21 \times 2100}{32 \times 2100} = \frac{97}{100} \quad \text{واپاشیده}$$

۳ (۱)

۶ (۲)

۹۴ (۳)

۹۷ (۴) ✓

خارج از کشور - ۱۳۹۳

نیمه عمر یک ماده رادیواکتیو ۲ ساعت است. پس از چند ساعت، هسته‌های اولیه، فعال باقی می‌ماند؟ $t = ?$

$$\frac{1}{\frac{N}{N_0}}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{128} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^7} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 7$$

$$T = \frac{t}{n}$$

$$2 \text{ ساعت} = \frac{t}{7}$$

$$t = 14 \text{ ساعت}$$

۳۶ (۱)

۲۸ (۲)

۱۴ (۳) ✓

۱۲ (۴)

تعداد هسته‌های اولیه‌ی یک ماده‌ی رادیواکتیو $N_0 = 1600$ است. اگر نیمه‌عمر این ماده T ساعت باشد، بعد از چند ساعت N 200 هسته‌ی آن فعال باقی می‌ماند؟
 سراسری - ۱۳۹۳ $t = ?$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{200}{1600} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^3} = \frac{1}{2^n} \rightarrow n = 3$$

$$T = \frac{t}{n} \Rightarrow t = 18 \text{ ساعت}$$

۱۲ (۱)

۱۸ (۲) ✓

۳۶ (۳)

۴۸ (۴)

نیمه‌ی عمر ماده‌ی رادیواکتیوی، ۵ روز است. بعد از چند روز تعداد هسته‌های واپاشیده شده، $\frac{7}{8}$ تعداد هسته‌های اولیه خواهد شد؟

$t = ?$

T

خارج از کشور - ۱۳۸۸ باقرمانده

$$\frac{1}{128} \times \frac{7}{8} = \frac{1}{8}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{8} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^3} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 3$$

$$T = \frac{t}{n}$$

$$5 = \frac{t}{3}$$

$$t = 15$$

- ۱ (1)
- ۱۰ (2)
- ۱۵ (3) ✓
- ۵/۳ (4)

اگر $۸۷٫۵$ درصد از تعداد هسته‌های یک ماده‌ی رادیواکتیو در مدت ۲۴ ساعت واپاشیده شود، نیمه‌عمر آن چند ساعت است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۶

$$\frac{100}{100} - \frac{11.5}{100} = \frac{12.5}{100} \quad \text{باقی ماند} = \frac{N}{N_0}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{12.5}{100} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{8} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^3} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 3$$

$$T = \frac{t}{n} = \frac{24}{?}$$

$$T = \frac{24}{3}$$

$$T = 8 \text{ ساعت}$$

۳ (۱)

۴ (۲)

۶ (۳)

۸ (۴) ✓

دانشمندی به یک نمونه از زغال قدیمی اشاره می کند و ادعا می کند که عمر این زغال حدود 22920 سال است. برای اثبات این

ادعا، کربن 14 این زغال، چند درصد مقدار عادی کربن 14 موجود در زغالی باید باشد که تازه تولید شده است؟ (نیمه عمر کربن 5730 سال است).

سراسری - ۱۴۰۰

$$n = \frac{t}{T} = \frac{22920}{5730} = 4$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^4} = \frac{1 \times 100}{14} = \frac{7125}{100}$$

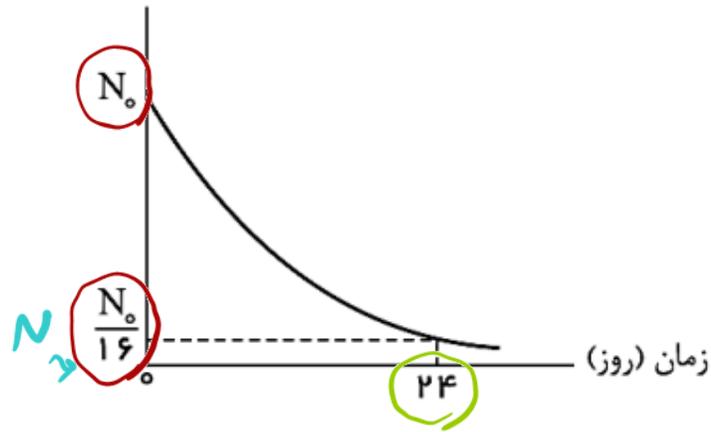
۱,۵۶ ①

۳,۱۳ ②

۶,۲۵ ③ ✓

۱۲,۵۰ ④

تعداد هسته‌های
ماده پرتوزا

نمودار واپاشی یک ماده پرتوزا به شکل زیر است. نیمه عمر این ماده، چند روز است؟

سراسری - ۱۴۰۱

$$T = \frac{t}{n} = \frac{24}{3} = 8$$

روز

۱۲ (۱)

۸ (۲)

۶ (۳) ✓

۴ (۴)

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n} \rightarrow \frac{\frac{N_0}{16}}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{16} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^4} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 4$$

نیمه عمر یک ماده‌ی رادیواکتیو t ثانیه است. پس از $3t$ ثانیه، نسبت جرم واپاشیده به جرم باقی مانده از همان ماده کدام است؟

سراسری - ۱۳۸۶

جرم اولیه m_0

جرم باقی مانده m

واپاشی $m_0 - m = m'$

$\frac{m'}{m}$ ✓

$$n = \frac{t}{T} = \frac{3t}{t} = 3$$

باقی مانده $\frac{m}{m_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^3} = \frac{1}{8}$ (۱)

واپاشی $1 - \frac{1}{8} = \left(\frac{7}{8}\right) = \frac{m'}{m_0}$ (۲)

$$\frac{\frac{m'}{m_0}}{\frac{m}{m_0}} = \frac{\frac{7}{8}}{\frac{1}{8}} = \frac{m'}{m} = 7$$

- ۷ (۱) ✓
- $\frac{1}{7}$ (۲)
- $\frac{1}{8}$ (۳)
- $\frac{7}{8}$ (۴)

نیمه عمر یک ماده‌ی رادیواکتیو ۵ شبانه‌روز است. اگر پس از ۲۰ شبانه‌روز مقدار ۷۵ گرم آن متلاشی شود، پس از چند شبانه‌روز تنها

سراسری - ۱۳۸۳

۲,۵ گرم از آن باقی می‌ماند

t_1

T

$$n = \frac{t}{T} = \frac{20}{5} = 4$$

$$m_0 - m = 75$$

$$\frac{m}{m_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{m_0 - 75}{m_0} = \frac{1}{2^4}$$

$$\frac{m_0 - 75}{m_0} = \frac{1}{16}$$

$$m_0 = 16m_0 - 14 \times 75$$

$$14 \times 75 = 7m_0$$

$$m_0 = \frac{14 \times 75}{7}$$

$$m_0 = 150 \text{ g}$$

۱۵ (۱)

۲۰ (۲)

۲۵ (۳) ✓

۳۰ (۴)

$$T = \frac{t_r}{n}$$

$$d = \frac{t_r}{\omega}$$

$$t_r = \omega d$$

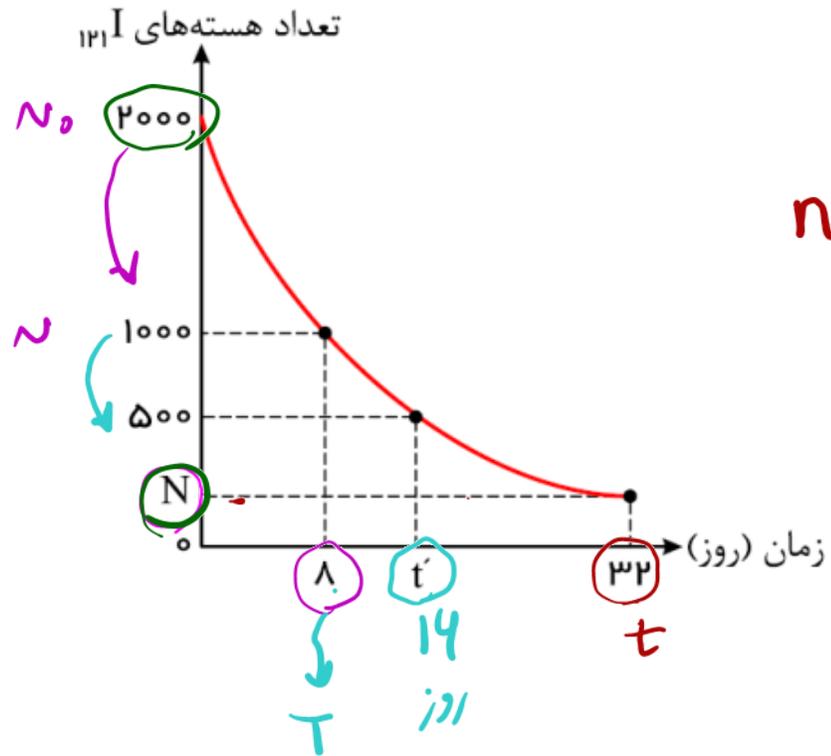
$$n = \omega$$

$$\frac{m}{m_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{75}{?} = \frac{1}{2^n}?$$

$$\frac{75}{150} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{75}{150} = \frac{1}{2^2} = \frac{1}{2^{\omega}} = \frac{1}{2^n}$$

سراسری - ۱۳۸۹

نمودار روبه‌رو مربوط به ید پرتوزا است. N ، t' به ترتیب کدامند؟

$$n = \frac{t}{T} = \frac{32}{8} = 4$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{N}{2000} = \frac{1}{2^4}$$

$$N = \frac{2000}{16} = 125$$

~~۲۴ و ۱۷۵ (۱)~~

۱۶ و ۲۵۰ (۲)

۱۶ و ۱۲۵ (۳) ✓

~~۲۴ و ۲۰۰ (۴)~~

نیمه‌ی عمر ^{90}Sr برابر ۲۸ سال است. چند سال طول می‌کشد تا ۲ میلی‌گرم از این عنصر به ۱۲۵ میکروگرم کاهش یابد؟

خارج از کشور - ۱۳۹۰

$$\frac{125 \mu\text{g} \times 10^{-6}}{\text{mg} \times 10^{-3}} = 125 \times 10^{-4} \text{ mg}$$

$$\frac{m}{m_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{125 \times 10^{-4}}{2} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{125}{2000} = \frac{1}{2^n} \Rightarrow \frac{1}{2^4} = \frac{1}{2^n} \Rightarrow n = 4$$

$$t = ?$$

$$T = \frac{t}{n}$$

$$28 = \frac{t}{4}$$

$$t = 28 \times 4 = 112 \text{ سال}$$

۷ (۱)

۸۴ (۲)

۱۱۲ (۳) ✓

۱۴۰ (۴)

m_0

t

T

نیمه عمر یک ماده‌ی رادیواکتیو ۱۰ ساعت است. هرگاه پس از ۴۰ ساعت ۱۵ گرم از این ماده واپاشیده شود، جرم اولیه‌ی آن چند

خارج از کشور - ۱۳۸۶

$$m_0 - m = m'$$

واپاشید باقی مانده

$$n = \frac{t}{T} = \frac{40}{10} = 4$$

گرم است؟

۱۶ ۱

۲۰ ۲

۳۲ ۳

۴۰ ۴

$$m_0 - m = 15 \rightarrow m = m_0 - 15$$

$$\frac{m}{m_0} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^4} = \frac{1}{16}$$

$$\frac{m_0 - 15}{m_0} = \frac{1}{16} \Rightarrow m_0 = 16m_0 - 16 \times 15$$

$$16 \times 15 = 15m_0$$

$$m_0 = 16g$$

$$N_{0A} = N_{0B}$$

از تعداد هسته‌های اولیه‌ی مساوی دو عنصر رادیواکتیو A و B بعد از گذشت زمان Δt ، تعداد هسته‌های باقی‌مانده‌ی عنصر A چهار برابر تعداد هسته‌های باقی‌مانده‌ی عنصر B است. اگر تعداد نیمه‌عمرهای عنصر A و B در مدت زمان Δt به ترتیب n_A و n_B باشد، کدام یک از موارد زیر درست است؟

سراسری - ۱۳۹۶

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{N_A}{N_{0A}} = \frac{1}{2^{n_A}}$$

$$\frac{N_B}{N_{0B}} = \frac{1}{2^{n_B}}$$

$$\frac{N_A N_{0B}}{N_B N_{0A}} = \frac{2^{n_B}}{2^{n_A}}$$

$$2 = 2^{n_B - n_A}$$

$$\Rightarrow n_B - n_A = 1$$

$n_A - n_B = 4$ ①

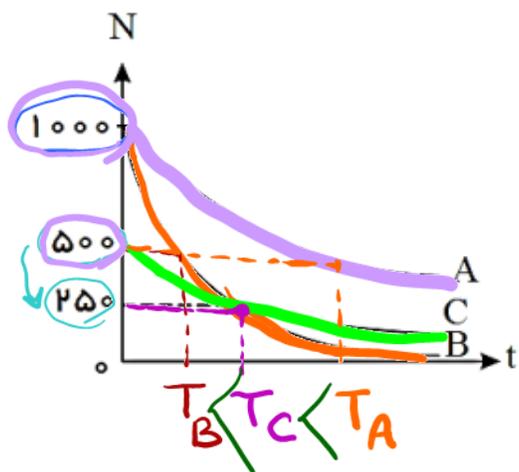
$n_B - n_A = 4$ ②

$n_A - n_B = 2$ ③ ✓

$n_B - n_A = 2$ ④

نمودار تعداد هسته‌های سه عنصر پرتوزا بر حسب زمان، مطابق شکل زیر است. اگر نیمه‌عمر این سه عنصر T_A ، T_B و T_C باشد:

خارج از کشور - ۱۳۹۷

کدام مورد درست است؟

$T_A = T_C > T_B$ ①

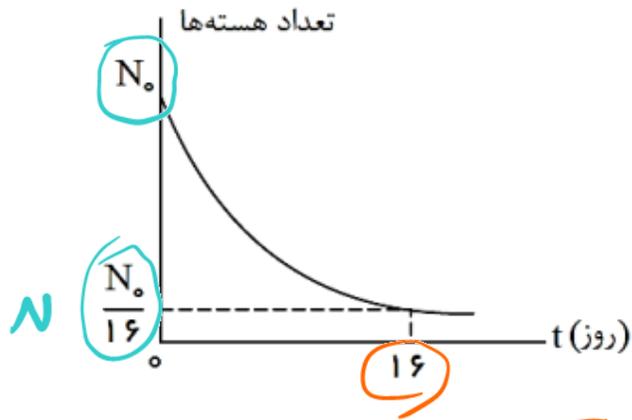
$T_A > T_B = T_C$ ②

$T_A > T_B > T_C$ ③

$T_A > T_C > T_B$ ④ ✓

نمودار تغییرات تعداد هسته‌های یک ماده پرتوزا بر حسب زمان، مطابق شکل زیر است. پس از گذشت هشت روز چند درصد از

خارج از کشور - ۱۳۹۷

هسته‌های آن فعال باقی می‌ماند؟

$$n = \frac{t}{T}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

۱) ۸۷,۵

$$n = \frac{16}{8} = 2$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^2}$$

۲) ۵۰

۳) ۲۵ ✓

$$T = \frac{t}{n} = \frac{16}{4} = 4$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1_{x<5}}{2_{x=5}} = \frac{25}{100}$$

۴) ۱۲,۵

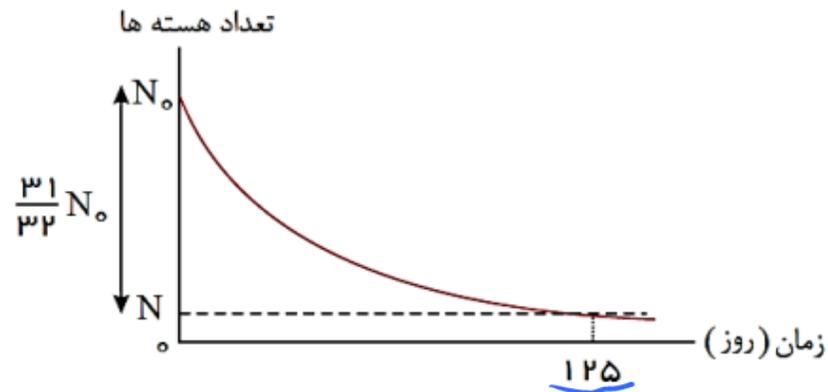
$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\Rightarrow n = 4$$

$$\frac{N_0}{16} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{16} = \frac{1}{2^4}$$

نمودار واپاشی هسته‌های یک ماده پرتوزا بر حسب زمان به صورت شکل زیر است. نیمه عمر این ماده چند روز است؟

سراسری - ۱۳۹۸

$$T = \frac{t}{n} = \frac{125}{5} = 25 \text{ روز}$$

۵ (۱)

۲۵ (۲) ✓

۵۰ (۳)

۶۲٫۵ (۴)

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^5} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 5$$

$$N_0 - N = \frac{31}{32} N_0$$

$$N = \frac{1}{32} N_0 - \frac{31}{32} N_0 = \frac{1}{32} N_0$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{32} = \frac{1}{2^5}$$

$t = ?$

از یک ماده رادیواکتیو که نیمه عمر آن ۸ روز است، پس از گذشت چند روز، ۷۵ درصد هسته‌های این ماده واپاشیده می‌شود؟

خارج از کشور - ۱۳۹۸

$$\frac{100}{100} - \frac{75}{100} = \frac{25}{100} = \frac{N}{N_0}$$

باقی ماده

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{4} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^2} = \frac{1}{2^n} \Rightarrow n = 2$$

$$T = \frac{t}{n} \text{ ?}$$

$$8 = \frac{t}{2}$$

$$t = 16 \text{ روز}$$

۸ (۱)

۱۶ (۲) ✓

۲۴ (۳)

۳۲ (۴)

خارج از کشور - ۱۴۰۱

نیمه عمر یک ماده پرتوزا ۴۵ دقیقه است. پس از گذشت ۳ ساعت، چه کسری از ماده اولیه باقی می ماند؟

$$\frac{N}{N_0} = ?$$

$$n = \frac{t}{T} = \frac{3 \times 60}{45} = 4$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^4} = \frac{1}{16}$$

① $\frac{1}{4}$

② $\frac{1}{8}$

③ $\frac{1}{16}$ ✓

④ $\frac{1}{32}$

$$t = 4$$

۲۵ - چهار سال طول می کشد تا ۷۵ درصد تعداد هسته های یک ماده پرتوزا به هسته های دیگر تبدیل شود. چند سال دیگر بگذرد تا تعداد

سراسری - ۱۴۰۲

هسته های باقی مانده ۱۲٫۵ درصد تعداد هسته های اولیه باشد؟

بافتار ساده

$$\frac{100}{100} - \frac{75}{100} = \frac{25}{100} = \frac{1}{4}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$T = \frac{t}{n} = \frac{4}{2}$$

$$\frac{1}{4} = \frac{1}{2^n}$$

$$T = 2 \text{ دل}$$

$$\frac{1}{2^2} = \frac{1}{2^n}$$

$$n = 2$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{12.5}{100} = \frac{125}{1000} = \frac{1}{8}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$T = \frac{t}{n}$$

$$\frac{1}{2^3} = \frac{1}{2^n}$$

$$T = \frac{t}{3}$$

$$n = 3$$

$$t = 4 \text{ دل}$$

$$4 - 2 = 2 \text{ دل}$$

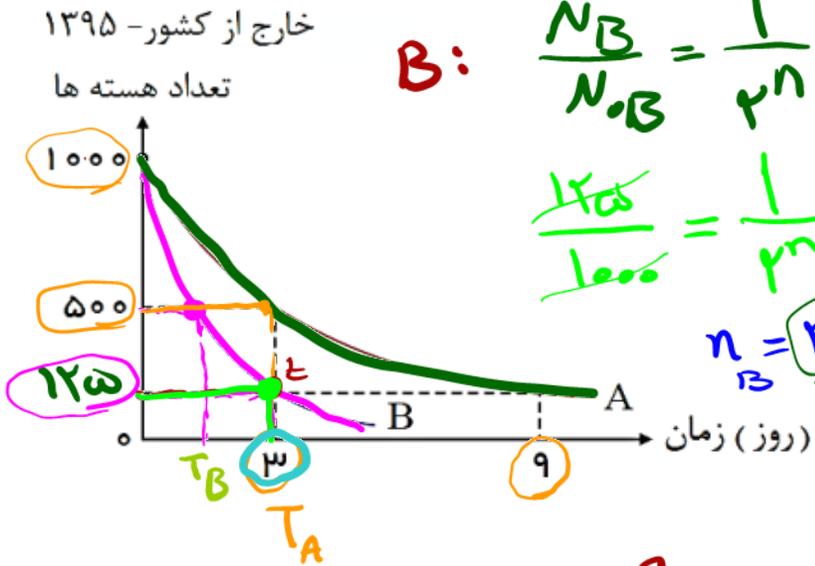
۲۴ (۱)

۸ (۲)

۶ (۳)

۲ (۴) ✓

۲۶- نمودار تعداد هسته‌های دو ماده پرتوزای A و B بر حسب زمان مطابق شکل زیر است. پس از چند روز $\frac{1}{32}$ هسته‌های B فعال باقی می‌ماند؟

B: $\frac{N_B}{N_{0B}} = \frac{1}{2^n}$

$\frac{125}{1000} = \frac{1}{2^n} = \frac{1}{8} = \frac{1}{2^3}$

$n = 3$

$T_B = \frac{t}{n} = \frac{3}{3} = 1$

$\frac{N_B}{N_{0B}} = \frac{1}{32}$

$\frac{N_B}{N_{0B}} = \frac{1}{2^n}$

$\frac{1}{2^5} = \frac{1}{2^n}$

$n = 5$

$T_B = \frac{t_B}{n}$

$1 = \frac{t_B}{5} \Rightarrow t_B = 5$

می‌ماند؟

۱

۲

۳

۴

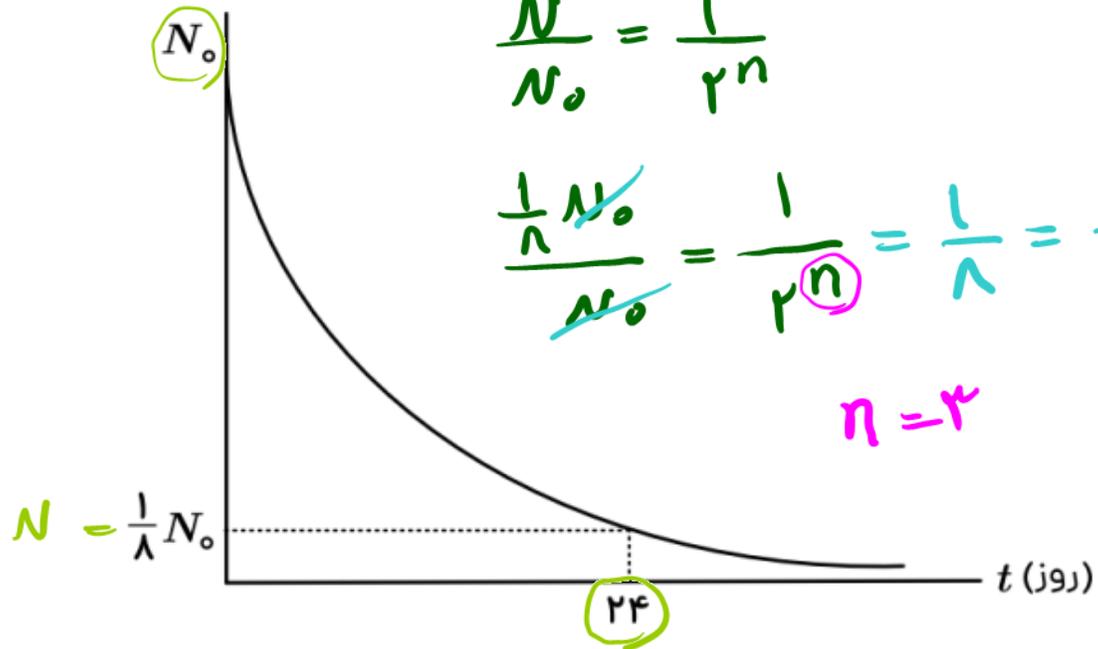
A: $\frac{N_A}{N_{0A}} = \frac{1}{2^n}$

$n = \frac{t_A}{T_A} = \frac{9}{3} = 3$

$\frac{N_A}{1000} = \frac{1}{2^3} \Rightarrow N_A = \frac{1000}{8} = 125$

نمودار تعداد هسته‌های ماده پرتوزا در یک نمونه بر حسب زمان، مطابق شکل است. نیمه عمر این ماده پرتوزا چند روز است؟

سراسری - ۱۴۰۳

۱۲ (۱)

۳ (۲)

۶ (۳)

۸ (۴) ✓

نیمه عمر یک ماده پرتوزا ۶۰ دقیقه است. پس از گذشت ۶ ساعت چه کسری از ماده اولیه در نمونه‌ای از این ماده پرتوزا باقی

خارج از کشور - ۱۴۰۳

می‌ماند؟

$$n = \frac{t}{T} = \frac{4 \times 4\%}{4\%} = 4$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^4} = \frac{1}{16}$$

① $\frac{1}{16}$

② $\frac{1}{24}$

③ $\frac{1}{32}$

④ $\frac{1}{64}$ ✓

پس از گذشت $\frac{8}{t}$ ساعت، تعداد هسته‌های پرتوزای یک نمونه، به $\frac{1}{16}$ تعداد موجود در آغاز کاهش یافته است. نیمه عمر ماده چند ساعت است؟

سراسری - ۱۴۰۴ $T = ?$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{16}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{16} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{1}{2^4} = \frac{1}{2^n} \Rightarrow n = 4$$

$$T = \frac{t}{n} = \frac{8}{4} = 2 \text{ ساعت}$$

۱ (۱)

۸ (۲)

۴ (۳)

۲ (۴) ✓

نیمه عمر یک ایزوتوپ پرتوزا ۸ روز است، پس از گذشت ۱۶ روز، چند درصد از هسته‌های مادر اولیه در محیط زیست باقی می‌ماند؟

سراسری - ۱۴۰۴

$$n = \frac{t}{T} = \frac{16}{8} = 2$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\frac{N}{N_0} = \frac{1}{2^2} = \frac{1 \times 25}{2 \times 25} = \frac{25}{100}$$

۷۵ (۱)

۵۰ (۲)

۲۵ (۳) ✓

۱۲,۵ (۴)